

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 250 din 24.02.2021

Dosar nr.: 423/2020

Petiția nr.: 3505/11.06.2020

Petent:

Reclamat:

Obiect: mesaje cu conținut denigrator pe contul de socializare - Facebook

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate:

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

Petentul reclamă faptul că prin intermediul rețelei de socializare - Facebook reclamatul publică texte cu conținut discriminatoriu, cu referire la naționalitatea acestuia

III. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin adresele 3731/30.06.2020, 3885/30.06.2020, 5206/26.08.2020 și, ulterior, prin adresa 6268/09.10.2020, a citat părțile.

4. Prin intermediul aceluiași adrese, Colegiul director a invocat excepția necompetenței Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării pentru aspectele ce țin de restabilirea situației anterioare și înlăturarea consecințelor faptei de discriminare, acestea fiind atributul instanțelor de judecată.

5. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

6. Petentul sesizează Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării susținând faptul că, începând data de 28.01.2018, reclamatul a început să-l denigreze prin intermediul contului personal de pe rețeaua de socializare Facebook, începând o campanie de discreditație la adresa sa.

7. Astfel, în data de **12.08.2018**, reclamatul afirma despre petent că ar fi *un escroc venit din Palestina care își face de cap la noi în țară*.

8. Petentul precizează că, în data de **15.02.2020**, reclamatul a îndemnat pe cei care urmăresc profilul său de pe rețeaua facebook să distribuie postarea lui și să boicoteze spălătoria auto a

petentului, pe motiv că nu ar plăti taxe și impozite publicând textul: *"escrocul nu are nimic și funcționează"* și *"Tupeul escrocului fără limite în fața unor autorități neputincioase! Cetățeanul cu origini palestiniene continuă să funcționeze ilegal din toate punctele de vedere. Vă rog să distribuiți și să boicotați această spălătorie. Mulțumesc tuturor românilor"*.

9. Ca urmare a postărilor reclamatului, au apărut reacții ale celor care au văzut postările precum: *"afară cu arabii din România"*, *"nu rezolvi nimic fără bătaie, bătaia e ruptă din rai, doare și naște respect"*, *"nu degeaba îi scot evreii afară din teritorii"*, *"idiotului fă-i cinste cu o sticlă în cap"*.

10. De asemenea, în data de 25.04.2020, reclamatul, prin intermediul aceleiași rețele de socializare, Facebook, utilizează sintagma de *"escroc palestinian"*, inserând și un link dintr-un articol din presa locală, de unde se face legătura că petentul este palestinianul la care se face referirea.

11. În data 28.04.2020 a fost publicat un nou text: *"escrocul din Palestina care vrea să pară român cinstit"*.

12. Petentul susține că se simte amenințat, considerând că se află într-o stare de pericol, întrucât textele incită la proliferarea atitudinilor de intoleranță rasială și xenofobă.

13. Acesta precizează că este de origine palestiniană și, în anul 1991, a absolvit Facultatea de Medicină din Timișoara. În anul 2003 a dobândit și calitatea de medic specialist în dermatologie. De asemenea, în anul 2004, a dobândit cetățenia română. A pus bazele unei clinici medicale private, în anul 2000 a cumpărat un imobil în Timișoara localizat pe str. Mareșal Constantin Prezan nr. 134 A (actual nr. 50) și la nr. 48 funcționează o spălătorie auto automată care este operată de S.C. AHA LIDIA AUTO SRL în care acesta susține că nu deține nicio calitate, în zonă funcționând și alte spălătorii auto.

14. Acesta menționează că pentru construirea și funcționarea spălătoriei auto există toate avizele necesare însă reclamatul a fost extrem de nemulțumit de activitatea comercială desfășurată la spălătoria auto și împreună cu sora acestuia, proprietara unui imobil vecin, a început să facă o serie de plângeri pe la diverse autorități ale statului, petentul fiind acționat în judecată.

15. Reclamatul, împreună cu o serie de prieteni ai acestuia, a declanșat pe rețeaua de socializare Facebook o campanie de demonizare a petentului, de amenințări, de instigare la violență având ca leitmotiv originea palestiniană a acestuia.

16. Petentul susține că demersurile petentului i-au afectat imaginea, reputația, demnitatea, onoarea și apreciază că sunt întrunite condițiile legale pentru ca reclamatul să fie sancționat contravențional.

Susținerile reclamatului: -

V. Motivele de fapt și de drept:

17. În fapt, Colegiul director reține **faptul că** mesajele reclamatului au fost postate în perioada 2018-2020, pe rețeaua facebook, acesta reprezentând un spațiu public.

18. În drept, în ceea ce privesc declarațiile părții reclamate Colegiul director apreciază că în soluționarea prezentei sesizări sunt incidente următoarele texte de lege:

art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;

art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;

art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. 137/2000).

19. Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile părților

reclamate, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

20. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie

să fie prevăzută de lege (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),

să urmărească un scop legitim,

să fie necesară într-o societate democratică și

să fie proporțională cu scopul urmărit

Ingerința să fie prevăzută de lege

Prima cerință, cea a **existenței unei prevederi legale**, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborat cu art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „*prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație*”. Apreciam că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

21. Raportat la **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România.

22. Protecția demnității unor grupuri vulnerabile/persoane care aparțin unei categorii sociale protejate de lege constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, mesajele publicate în rețeaua facebook, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- ✓ un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură
- ✓ ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de apartenența la un grup vulnerabil/categorie socială – astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

23. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

24. **Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.**

25. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („pressing social need”).

26. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, **iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei** “nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere.

27. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margine de

apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”.

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

28.În scopul de a determina dacă mesajele publicate, ce fac obiect al prezentei sesizări, constituie un discurs de ură, Colegiul va examina: **obiectivul urmărit de partea reclamată, contextul în care a avut loc, etc.**

Obiectivul urmărit de părțile reclamate

29.Colegiul apreciază că, în prezenta speță, declarațiile reclamatului ” *un escroc venit din Palestina care își face de cap la noi în țară* ’, ”*escrocul nu are nimic și funcționează*” „escrocul palestinian”, ”Tupeul escrocului fără limite în fața unor autorități neputincioase! Cetățeanul cu origini palestinienne continuă să funcționeze ilegal din toate punctele de vedere. Vă rog să distribuiți și să boicotăm această spălătorie. Mulțumesc tuturor românilor” și ”escrocul din Palestina care vrea să pară român cinstit”. ” depășesc limitele libertății de exprimare aducând un prejudiciu de imagine, fiind lezat dreptul la demnitate.

30.Astfel, Colegiul director constată că posibilul obiectivul urmărit de reclamat este de a-și face publice credințele și opiniile personale, prin publicarea textelor respective, însă maniera în care textele au fost construite are efecte de lezare a demnității personale a petentului, are un caracter incitativ, făcându-se referire la originile palestinienne ale petentului. Maniera în care au fost folosite apelativele, alăturarea unor cuvinte injurioase, jignitoare făcându-se legătura cu originile palestinienne creează un cadru ostil și denigrant pentru petent.

31.Colegiul director reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice.

Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

32.În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „**acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.**

33.Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că “**libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice** și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „**nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele**

pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.”

34. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice.

35. În analiza dreptului libertății de exprimare, Colegiul director a analizat următoarele elemente:

36. **conținutul mesajelor publicate:** apelative injurioase, referiri la originile palestiniene ale petentului legate de o presupusă activitate economică ilicită pe teritoriul României conduce la crearea unui cadru ostil și degradant față de petent;

37. **contextul în care a avut loc publicarea textelor:** Colegiul director constată că acestea au fost publicate pe rețeaua Facebook în decursul a doi ani, reprezentând o perioadă îndelungată, creându-se o campanie de denigrare a petentului;

38. **elementul de incitare:** Colegiul director constată că textele publicate au un caracter incitator la ură, concluzie pe care se bazează și numeroasele comentarii publicate ca reacție la acestea;

39. Colegiul director reține și **intenția** reclamatului de lezare a demnității personale a petentului, deoarece conținutul textelor publicate de îndemnare la boicotare a activității acestuia, utilizarea apelativelor și periodicitatea publicării acestora îmbracă forma unei campanii de denigrare la adresa petentului.

40. Față de elementele analizate mai sus, Colegiul director constată că în speță fapta sesizată constituie discriminare potrivit prevederilor art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

41. Totodată, Colegiul director hotărăște sancționarea reclamatei cu avertisment, întrucât reclamata a înțeles să elimine comentariile cu caracter discriminatoriu, injurios ori defăimător publicate de utilizatorii rețelei, venite ca reacție la textele reclamate. mesajele.

42. CEDO a impus o nouă valență prin decizia pronunțată în cauza Magyar Tartalomszolgáltatók Egyesülete și Index.Hu Zrt împotriva Ungariei, prin care s-a stabilit că moderatorul unui forum/site nu poate fi considerat responsabil în fața instanței pentru comentariile injurioase sau grosolane, dacă acestea nu conțin un discurs de ură. În motivarea deciziei, Curtea subliniază că fiecare site/portal trebuie să stabilească o procedură care le permite utilizatorilor să semnaleze conținuturile inadecvate, putând astfel, fi eliminate. Astfel, dacă partea reclamată în momentul luării la cunoștință a unor comentarii de natură discriminatorie, a procedat la ștergerea acestora, este exonerată de incidența art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR

HOTĂRĂȘTE:

1. Constatarea existenței unui tratament discriminatoriu conform art. 2, alin.(1) și art. 15 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată. Textele publicate exced limita libertății de exprimare.
2. Sancționarea părții reclamate cu avertisment.
3. O copie a hotărârii se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: -

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita:

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări online din data de 24.02.2021 au fost:

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru, DIACONU Adrian – Membru, GRAMA Horia – Membru, HALLER István – Membru, JURA Cristian – Membru, LAZĂR Maria – Membru, MOȚA Maria – Membru, OLTEANU Cătălina – Membru, POPA Claudia Sorina - Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui C.N.C.D. nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS Csaba Ferenc
Membru Colegiul Director,
Președinte C.N.C.D.**

Data redactării: 02.03.2021, M.L./A.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.